

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás
Szerző:				92
Cím:				Illés Béla
Illés Béla hatvanöt éves				Idő: "1960"
Forrás: <i>Neporava</i>				Személy: .....
(Hely)	1960. márc. 22.	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	Helyszám: .....

Közp. **244**
 Ötvenedik születésnapját magyar földön ünnepelhette. Az emigráció évtizedei után a felszabadító szovjet csapatokkal együtt érkezett szovjet őrnagyról csak kevesen tudták, hogy olyan művek állnak mögötte, melyek már akkor a magyar irodalom egyéni, egészen sajátos színfoltját jelentették. Abban az időben a magyarul beszélő, a háborúban elalélt magyar kultúra minden ügyes-bajos dolgát szíven viselő szovjet tisztet cso-

dálták benne, ki emberséges szóval, s ha kellett, kézzel fogható segítséggel igyekezett a szellemi romokat eliakarítani az útból. A későbbi évek folyamán — hiába próbálta eiszerénykedni — az újjárendező, majd a szocializmus szellemében újjáalakuló irodalmi élet egyik vezető alakja lett. Meleg embersége, csillámló szelleme, önmaga iránti finom iróniája megakadályozta, hogy ebbe a szerepbe valamikor is belemerevedjék. Tekintélyét művei és azok varázsától elbűvölt olvasói növelték napról napra. Azok a művek, amelyeket, bár magyarul íródtak, megjelenésük után évekkel később kellett felfedezni Magyarországon. A forradalmár magyar író sorsa ez: majdhogynem egy generáció volt az, amely nem ismerhette irodalmunk egyik legpompásabb mesélőjének a nevét. A felszabadulás után is sokáig, egyedül mint a Kárpáti rapszódia íróját tisztelték. Nem sokan tudták, hogy a Szovjet-

unióban már vagy tucatnyi könyv jelezte gazdag irodalmi munkásságát. A magyar olvasók például csak a legutóbbi években jutottak hozzá a magyar Tanácsköztársaság idejét páratlan művészi biztonsággal megidéző nagy munkájához, az *Ég a Tiszához*.

Irodalomtörténészeink már szemügyre vették, hogy nová telepítsék a magyar irodalom történetében. Mikszáth-tal szokták rokonítani. Valóban: hatalmas mesélőkedve, előadásmódjának anekdotisztikus jellege ad erre alkalmat. Ami azonban mégis mássá, egyszerűvé, Illés Bélává teszi, az, hogy ő ma él, és írjon bármiről, minden sorát a legkorszerűbb eszme, a szocializmus szelleme hatja át. És sohasem frázisszerűen. Írásai bizonyítják: az úgynevezett politikai mondanivaló látásmódjában, alakjainak megkomponálásában, a tárgyalt problémák kezelésében jelentkezik elsősorban.

Ha életművét időrendbe összeállítjuk, szinte lépésről lépésre nyomon követhető egy nemzetközi forradalmár hanyattatásokkal, győzelmekkel és bukásokkal telített sorsa. Bécsi novellái az oda összetorlódott különféle emigránsok életéről adnak hű karképet, későbbi írásai a szocializmust építő szovjet emberek mindennapi harcának pátosát örökítik meg. Újra itthon — Honfoglalás című művében — népünk felszabadulásának körülményeit eleveníti fel, belülről világítva meg a történelmi eseményeket. Már maga az is tiszteletet ébreszt, hogy olyan írók, mint Gorkij, Nexő, Roman Rolland, Szerafimovics, Gladkov — ki győzné felsorolni — barátai, közvetlenül ható tanítómesterei voltak.

Leírhatjuk: a magyar irodalom egyik legolvasottabb írója Illés Béla, kit hatvanötödik születésnapján az olvasók tekintélyes rétege köszönt, ki nek új és új műveikhez százezrek kívánnak alkotói kedvet.